

Yttrande över anmälan av kross och masshantering

Västra Ekedal 1:24 (Värmdö), Kross- och mellanlagringsyta, Frentab

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden lämnar yttrande enligt bilaga till tjänsteskrivelsen daterad den 5 april 2022.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Frentab har anmält miljöfarlig verksamhet, i form av kross- och mellanlagringsplats, på fastigheten Västra Ekedal 1:24, strax öster om kommungränsen till Nacka kommun. Enligt anmälan ska verksamheten hantera cirka 98 000 ton entreprenadberg per år, under överskådlig framtid.

Anmälan avstyrks eftersom den saknar viktiga uppgifter om naturvärden, buller, dammspridning och åtgärder för att begränsa spridning av föroreningar.

Ärendet

Värmdö kommun har remitterat Frentabs (verksamhetens) anmälan om kross- och mellanlagringsyta på fastigheten Västra Ekedal 1:24. Platsen ligger direkt norr om motorvägsavfarten från Värmdö till Kil, cirka 100 meter från gränsen till Nacka kommun. Remissen inkom till miljöenheten den 22 mars 2022. Värmdö har även remitterat boende inom 500 meter från den planerade verksamheten.

Närmaste bostäderna i Nacka är Graninge, ca 500-700 meter bort på andra sidan motorvägen; och Insjön ca 500 meter norrut. Naturområdet mellan verksamhetesytan och det nybyggda bostadsområdet i Graninge planeras även som lokalt rekreationsområde. Själva verksamhetesytan ligger i direkt anslutning till skoglig nyckelbiotop – som troligen helt försvinner om verksamheten startar – men Nacka saknar underlag eftersom nyckelbiotopen ligger i Värmdö kommun. Närmaste skogsområde som har pekats ut som skyddsvärt i Nacka, är ett parti ädellövskog strax söder om Insjön, cirka 300 m bort från Frentabs planerade anläggning. Verksamheten har inte redovisat någon inventering av naturvärden.

Anmälan beskriver masshantering och kross utan något planerat slutdatum, d.v.s. för överskådlig framtid. Enligt anmälan ska platsen förberedas genom att den avverkas, avbanas, fylls ut och hårdgörs. Verksamheten planerar sedan att hantera upp till 98 000 ton entreprenadberg per år inom området. Verksamhetstider är helgfri måndag-fredag klockan 6:00 – 18:00, men bullrande moment begränsas till tiden 7:00 – 18:00. Det saknas

bullerutredning i anmälan. Frentab beskriver att närheten till motorvägen kommer att göra att det buller som uppkommer från verksamheten kommer att hamna i bakgrundsljudet till trafikbullret. Bullerpåverkan är dock inte utredd i anmälan. Miljöenheten bedömer att buller kan leda till olägenhet – med risk för påverkan på ljudmiljön både i kringliggande naturområden och i närområdets boendemiljö.

Anmälan innehåller ingen utredning av dammspridning från verksamheten. Miljöenheten bedömer att det inte är sannolikt att damm från verksamheten skulle leda till olägenheter hos närmaste bostäder (i Nacka). Däremot kan damm spridas i närliggande naturområde. Det damm som uppkommer bör kunna hanteras genom dammbekämpande åtgärder, så att spridningen utanför området hålls på låg nivå. Det framgår dock inte av anmälan vilka åtgärder verksamheten planerar för att minimera dammspridning.

Den planerade verksamhetsytan avrinner mot Baggensfjärden, som idag har måttlig ekologisk status på grund av bland annat övergödning och miljögifter, och som på grund av flera föroreningar inte uppnår god kemisk status. Frentab beskriver att de inte kommer att ha några utsläpp till vatten, eftersom vattnet dunstar snabbare än det avrinner. Under höst och vår räknar de med att behöva avleda vatten, som då går via en sedimentationsdamm som idag tar emot vatten från JM:s närliggande massupplag. Dammens sedimentation och kvävereduktion är den enda reningen som beskrivs i anmälan. Enligt anmälan kommer verksamheten att enbart ta in massor som uppfyller Naturvårdsverkets riktvärden för känslig markanvändning, vilket innebär liten risk för urlakning av föroreningar. Anmälan saknar beskrivning av hur man planerar att kontrollera och begränsa inkommande bergs sulfid- och metallhalt. Det saknas även beskrivning av hur utsläpp från till exempel arbetsmaskiner ska hanteras för att förhindra spridning. Miljöenheten bedömer dock att det är liten risk för att verksamheten ska sprida föroreningar under förutsättning att verksamheten:

- kontrollerar föroreningsgrad enligt anmälan.
- säkerställer att berg som ska krossas inom området har låg sulfid- och metallhalt.
- säkerställer att utfyllnadsmassorna är tillräckligt rena.
- har tillgång till material för att skärma av och omhänderta oljespill från arbetsmaskiner, och eventuell förvaring inom området.

Eftersom platsen ska fyllas ut och hårdgöras, och ingen sprängning planeras, så är sulfidförekomsten i berget på plats inte avgörande för spridning av föroreningar.

Eftersom Frentab planerar att använda samma damm som JM har avlett vatten till, så bör Frentab först säkerställa att dammen inte är belastad av föroreningar från annat upplag. Frentabs verksamhet riskerar nämligen att ge ett snabbt tillflöde till dammen vid kraftiga regn, vilket kan medföra att eventuella föroreningar spolats ut från dammen.

Sammantaget avstyrks anmälan, eftersom Frentab inte har visat att platsen är lämplig för verksamheten.

Avgränsning

Anmälan hanteras av Värmdö kommun, som i sin bedömning ska bevaka miljö- och hälsointresset på båda sidor av kommungränsen. Värmdö kommun har uppgifter om boende, naturvärden och andra skyddsobjekt på sin sida av kommungränsen. Yttrandet från miljö- och stadsbyggnadsnämnden utgår främst från de effekter som den anmälda verksamheten kan få i Nacka.

Ekonomiska konsekvenser

Närheten till motorvägen gör att platsen skulle bli tillgänglig både för lokal masshantering, på båda sidor om kommungränsen, och för regionala transporter. Det skulle göra det möjligt att hantera massor i närområdet och minska behovet av mer långväga transporter. Det öppnar för mindre transportkostnader i närliggande projekt.

Konsekvenser för barn

Den valda platsen är idag inte en plats för ostörd lek eftersom den ligger nära kraftigt trafikerade vägar, som även delvis avskärmar platsen så att den blir mindre tillgänglig. Däremot kan verksamheten leda till buller, där barn är en känslig grupp och där det finns ett stort värde i god ljudmiljö både i hemmet och i närmiljön. Anmälan beskriver dock inte bullerutbredningen från verksamheten, vilket gör att påverkan på barns livsmiljö inte kan bedömas. Eftersom verksamheten enligt anmälan inte är tidsbegränsad så skulle en eventuell påverkan dock bli långvarig.

Tore Liljeqvist
Handläggare
Miljöenheten
tore.liljeqvist@nacka.se

Per Enarsson
Miljöchef
Miljöenheten
per.enarsson@nacka.se

Bilagor:

1. Förslag till yttrande
2. Anmälan
3. Situationsplan